Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000046

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-02-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біляк Юлія Вікторівна
2. Yuliia V. Biliak

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-9766-4780

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.08

Назва наукової спеціальності: Гроші, фінанси і кредит

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-03-2026

Спеціальність за освітою: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.01

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.01.75, 06.51.61, 06.71.07, 06.75, 06.92

Тема дисертації:

1. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в аграрному секторі в умовах економічних конфліктів
2. Financial security of business entities in the agricultural sector in the conditions of economic conflicts

Реферат:

1. Дисертацію присвячено теоретико-методологічному узагальненню й обґрунтуванню нового вирішення актуальної наукової проблеми щодо посилення фінансової безпеки суб'єктів господарювання аграрного сектору в умовах економічних конфліктів. У роботі уточнено зміст фінансової безпеки та простежено еволюцію наукових підходів до визначення її природи. Систематизовано особливості впливу економічних конфліктів на фінансову безпеку аграрних суб'єктів господарювання, охарактеризовано підходи до формування механізмів фінансового убезпечення в аграрному секторі економіки. Фінансове убезпечення запропоновано розглядати як процес, що охоплює: визначення, аналіз і оцінювання фінансових небезпек, спричинених економічними конфліктами; ідентифікацію оптимальної стратегії фінансової безпеки з урахуванням особливостей функціонування й управління суб'єктом господарювання; розроблення, планування та реалізацію сукупності заходів з убезпечення; побудову системи ефективного моніторингу й

контролю за реалізацією управлінських рішень у сфері фінансового убезпечення. Доведено, що економічні конфлікти, які справляють найпотужніший вплив на фінансову безпеку аграрних суб'єктів, доцільно систематизувати за десятьма ключовими групами (з виділенням підгруп і різних видів). До них віднесено конфлікти, що виникають через використанням природних ресурсів; конкурентного типу; ті, що виникають у процесі господарської діяльності між аграрними товаровиробниками, їхніми партнерами й іншими контрагентами; конфлікти, що виникають у процесі міжнародної торгівлі; трудові; еколого економічні; конфлікти, що виникають через використання ГМО; конфлікти, що виникають через альтернативне використання земель та інших аграрних ресурсів і потужностей; енергетичні; а також майнові конфлікти власності. Обґрунтовано механізми фінансового убезпечення аграрних суб'єктів господарювання, а саме: одноосібний (із використанням власних ресурсів або залученням зовнішнього фінансування за самостійним рішенням суб'єкта), інтеграційний (на основі кооперації та об'єднання зусиль, засобів, матеріальних і фінансових ресурсів двох або більше суб'єктів, що мають спільні інтереси) та преференційний (із залученням допомоги й підтримки держави або територіальних громад у вигляді субсидій, дотацій, пільг та інших форм підтримки). Визначено відмінності між зазначеними механізмами за суттю, цілями і завданнями, засобами та ресурсами, методами, інструментами і процесом реалізації. Досліджено методологію оцінювання рівня фінансової безпеки, методи діагностики впливу економічних конфліктів, а також методичний інструментарій визначення потенціалу фінансового убезпечення аграрних суб'єктів в умовах конфліктної взаємодії. Показано, що методологія оцінювання рівня фінансової безпеки відрізняється залежно від обраної фінансової стратегії і провідного критерію убезпечення, вирізняється набором показників та індикаторів, методами, принципами, порядком аналізу та інформаційним забезпеченням. Доведено доцільність інтеграції сучасних аналітичних інструментів, посилення гнучкості оціночних підходів, поєднання фінансових і нефінансових індикаторів, запровадження інструментів раннього попередження та реагування, а також удосконалення комунікаційних каналів між зацікавленими сторонами. Проаналізовано соціально-економічні умови функціонування аграрного сектору та оцінено вплив конкурентних конфліктів на ефективність діяльності й фінансову безпеку. Визначено, що в аграрному секторі поширені конфлікти конкурентного типу, обумовлені асиметричною конкуренцією, коли на одних і тих самих ринках конкурують суб'єкти, що різняться за масштабами, організаційно-правовими формами, принципами діяльності та ресурсним забезпеченням. Асиметрична конкуренція зумовлює порушення платоспроможності та викривлення ефективності господарювання (відмінності в продуктивності праці, рентабельності та використанні капіталу), що в кінцевому підсумку може призводити до втрати фінансової безпеки та звуження розмаїття аграрних суб'єктів. Виявлено природу впливу конфліктів між товаровиробниками та контрагентами на процеси залучення і розміщення капіталу, що спонукає суб'єктів до нераціональної фінансової політики, агресивніших моделей фінансування та прийняття підвищених ризиків. Недосконалість політики залучення фінансових ресурсів обмежує маневрування в розміщенні капіталу, формує недостатню забезпеченість господарськими засобами та нераціональну структуру активів, знижує мобільність і монетизацію, провокує невиправдану кредитну політику та нераціональні підходи до формування запасів.

2. The dissertation is devoted to the theoretical and methodological generalization and justification of a new solution to the topical scientific problem of strengthening the financial security of economic entities in the agricultural sector in conditions of economic conflicts. The work clarifies the meaning of financial security and traces the evolution of scientific approaches to defining its nature. It systematizes the peculiarities of the impact of economic conflicts on the financial security of agricultural entities and characterizes approaches to the formation of financial security mechanisms in the agricultural sector of the economy. Financial security is proposed to be considered as a process that includes: identification, analysis, and assessment of financial risks caused by economic conflicts; identification of the optimal financial security strategy, taking into account the peculiarities of the functioning and management of the economic entity; development, planning, and implementation of a set of security measures; building a system for effective monitoring and control of the implementation of management decisions in the field of financial security. It has been proven that economic conflicts that have the most powerful impact on the financial security of agricultural entities should be

systematized into ten key groups (with the identification of subgroups and different types). These include conflicts arising from the use of natural resources; competitive conflicts; conflicts arising in the course of economic activity between agricultural producers, their partners, and other counterparties; conflicts arising in the course of international trade; labor conflicts; ecological economic conflicts; conflicts arising from the use of GMOs; conflicts arising from the alternative use of land and other agricultural resources and capacities; energy conflicts; and property conflicts. The mechanisms for financial security of agricultural entities are substantiated, namely: individual (using own resources or attracting external financing at the entity's own discretion), integration (based on cooperation and the pooling of efforts, means, material and financial resources of two or more entities with common interests) and preferential (with the involvement of assistance and support from the state or local communities in the form of subsidies, grants, benefits, and other forms of support). The differences between these mechanisms in terms of their essence, goals and objectives, means and resources, methods, instruments, and implementation process have been identified. The methodology for assessing the level of financial security, methods for diagnosing the impact of economic conflicts, and methodological tools for determining the financial security potential of agricultural entities in conditions of conflict interaction have been studied. It has been shown that the methodology for assessing the level of financial security differs depending on the chosen financial strategy and the leading security criterion, and is distinguished by a set of indicators and metrics, methods, principles, analysis procedures, and information support. The expediency of integrating modern analytical tools, increasing the flexibility of assessment approaches, combining financial and non-financial indicators, introducing early warning and response tools, and improving communication channels between stakeholders is proven. The socio-economic conditions of the agricultural sector have been analyzed and the impact of competitive conflicts on operational efficiency and financial security has been assessed. It has been determined that competitive conflicts caused by asymmetric competition are widespread in the agricultural sector, where entities that differ in size, organizational and legal forms, operating principles, and resource provision compete in the same markets. Asymmetric competition leads to a violation of solvency and a distortion of economic efficiency (differences in labor productivity, profitability, and capital utilization), which can ultimately lead to a loss of financial security and a narrowing of the diversity of agricultural entities. The nature of the impact of conflicts between commodity producers and contractors on the processes of attracting and allocating capital has been identified, which encourages entities to pursue irrational financial policies, more aggressive financing models, and increased risk-taking. The imperfection of the policy of attracting financial resources limits maneuvering in the placement of capital, forms insufficient provision of economic resources and an irrational structure of assets, reduces mobility and monetization, provokes unjustified credit policy and irrational approaches to the formation of reserves.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Abuselidze G., Bilyak Y., Bagatska K. Empirical Analysis of Revenue Formation in Local Budgets: Assessing the Reality, Challenges, and Prospects of Decentralization in Georgia. Economic Growth, Prosperity and Sustainability in the Economies of the Balkans and Eastern European Countries: 15th International Conference on the Economies of the Balkan and Eastern 32 European Countries (EBEEC) in Chios, Greece, 2023. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham. 2024. P. 85–102.

- Abuselidze G., Bilyak Y., Oliinyk L., Nehoda Y. The Impact of Public Debt on Fiscal Sustainability During and After a Pandemic. Artificial Intelligence, Digitalization and Regulation. Contributions to Management Science. Springer, Cham. 2024. P. 293–305.
- Davydenko N., Bilyak Y., Nehoda Y., Shevchenko N. Financial security for the agrarian sector of Ukraine. Economic Science for Rural Development: 2020 International Conference. Jelgava, LLU ESAF, 12–15 May 2020. No. 53. P. 64–72.
- Karachyna N., Samofalova M., Bilyak Y., Drahnieva N. An analysis of variability and mutual coordination of models of economic behavior of enterprises in digital space. International Journal of Advanced Science and Technology. 2020. Vol. 29. No. 6. P. 1057–1065.
- Біляк Ю. В. Зростання основних загроз для фінансово-економічної безпеки сучасного підприємства. Економічний аналіз. 2013. № 12. Ч. 1. С. 28–31.
- Біляк Ю. В. Причини зростання масштабів рейдерських захоплень в Україні: причини виникнення, типи і види рейдерських схем. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 12. С. 44–48.
- Біляк Ю. В. Стратегія превентивного захисту корпорації проти рейдерської атаки. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 13. С. 43–48.
- Біляк Ю. В. Корпоративні конфлікти в сучасному акціонерному товаристві: методика розпізнання. Агросвіт. 2013. № 16. С. 35–43.
- Біляк Ю. В. Економічна безпека корпорації – як запорука розвитку корпоративного конфлікту. Агросвіт. 2014. № 6. С. 29–35.
- Біляк Ю. В. Конфлікт інтересів та шляхи його розв’язання в господарському товаристві корпоративного типу. Економіка та держава. 2015. № 12. С. 49–53.
- Біляк Ю. В. Конфлікти в економіці як базові чинники фінансової безпеки. Агросвіт. 2017. № 7. С. 42–47.
- Біляк Ю. В. Дослідження конфлікту інтересів: аналіз приватного інтересу, приклади і можливі наслідки. Економічні студії. 2017. № 2. С. 11–14.
- Біляк Ю. В. Основні загрози фінансовій безпеці корпоративних підприємств. Агросвіт. 2017. № 12. С. 20–30.
- Біляк Ю. В. Історичні аспекти виникнення конфлікту та еволюція поглядів. Агросвіт. 2017. № 10. С. 29–38.
- Біляк Ю. В. Особливості фінансової безпеки сільськогосподарського підприємства в загальній системі АПК. Агросвіт. 2019. № 3. С. 24–29.
- Біляк Ю. В. Рейдерство в агросекторі: причини і наслідки. Агросвіт. 2019. № 5. С. 3–10.
- Біляк Ю. В. Рейдерство в агробізнесі – як захиститися? Економіка і держава. 2019. № 10. С. 83–86.
- Біляк Ю. В. Систематизація наукових поглядів на сутність фінансової безпеки. Економіка та держава. 2020. № 8. С. 78–82.
- Біляк Ю. В. Складові, завдання та принципи фінансової безпеки суб’єктів господарювання. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 15—16. С. 69–74.
- Біляк Ю. В. Особливості та принципи забезпечення фінансової безпеки суб’єктів господарювання в аграрному секторі. Агросвіт. 2020. № 17–18. С. 45–52.
- Біляк Ю. В. Сучасні концепції дослідження конфліктів інтересів. Економіка та держава. 2020. № 9. С. 80–85.
- Біляк Ю. В., Старюк В. В. Діагностика фінансового стану підприємства в системі контролінгу. Ефективна економіка. 2022. № 7.
- Біляк Ю. В., Суммар Д. В. Foreign Experience of Financial Support for Agricultural Sector Enterprises. Агросвіт. 2022. № 21–22. С. 60–65.
- Біляк Ю. В., Суммар Д. В. Фінансово-економічні наслідки російсько – військового вторгнення для України та світу. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 21. С. 90–94.
- Біляк Ю. В., Максимкин В. А. Важливість ролі України для фінансового стану аграрного сектору світу. Ефективна економіка. 2022. № 11.

- Біляк Ю. В. Тіньова економіка як фактор загрози фінансовій безпеці держави. Економіка та суспільство. 2024. № 62.
- Біляк Ю. В. Виклики та стратегії управління конфліктом економічних інтересів: аналіз та рекомендації. Агросвіт. 2024. № 10. С. 26–32.
- Біляк Ю. В. Роль формування капіталу у фінансовому забезпеченні функціонування сільськогосподарських підприємств в Україні. Агросвіт. 2024. № 13. С. 84–90.
- Біляк Ю. В. Вплив валютного курсу на фінансову безпеку держави. Агросвіт. 2024. № 14. С. 62–68.
- Біляк Ю. В. Ключові умови й тенденції функціонування агропромислового комплексу в умовах сучасної економіки. Агросвіт. 2025. № 9. С. 85–94.
- Біляк Ю. В. Фінансова поведінка аграрних підприємств: типологія стратегій і вплив на фінансову безпеку. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 15. С. 139–144.
- Біляк Ю. В. Роль державного аграрного реєстру у цифровізації, підвищенні прозорості та забезпеченні фінансової безпеки підприємств аграрного сектору. Агросвіт. 2025. № 15. С. 140–146.
- Біляк Ю. В. Інформаційна синергія державних реєстрів як основа фінансової безпеки в аграрному секторі. Агросвіт. 2025. № 16. С. 99–105.
- Біляк Ю. В. Фінансова безпека агросектору: вразливість до рейдерських атак, орендних маніпуляцій та реєстрового зловживання. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 16. С. 148–155.

Наукова (науково-технічна) продукція: науково-методологічні та практичні підходи щодо моделювання поведінки суб'єктів господарювання в аграрному секторі в умовах економічних конфліктів за дотримання різних критеріїв фінансового убезпечення, обґрунтовано моделі взаємозв'язку фінансової безпеки з найбільш впливовими чинниками за критеріями ефективності, фінансової стійкості та ліквідності

Соціально-економічна спрямованість: стратегічні пріоритети фінансової безпеки в аграрному секторі з урахуванням засад врегулювання економічних конфліктів, зокрема тих, що актуалізуються у зв'язку із сучасною соціально-економічною, політичною та воєнною турбулентністю

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U101944; 0120U102110; 0122U001643

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кваша Сергій Миколайович

2. Serhii M. Kvasha

Кваліфікація: д. е. н., професор, академік, 08.07.02

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Танклевська Наталія Станіславівна
2. Nataliia S. Tanklevska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-2906-4051

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавльова Ірина Вікторівна
2. Iryna V. Zhuravlova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-7341-1183

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вдовенко Лариса Олександрівна
2. Larysa O. Vdovenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-6283-2385

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00497236

Місцезнаходження: вул. Сонячна, Вінниця, Вінницький р-н., 21008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кваша Сергій Миколайович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Діброва Анатолій Дмитрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Боярчук Сергій Васильович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна